

V župnišču, v starem refektoriju, lesen slikan strop z letnico 1653.

Med napisi dve začetnici S.CH. pold mečem prekrižanim s palmo S.B. pod bedrom nabodenim na raženj, pod njim pa stopv njem pa sv. "ešnje telo in simbol cerkve.

"a enem tramu polž H. torba E.R. ptič kijuje grozd I.A., krona, žezlo in palma.

[V župnišču v obednici 3 portreti pl.o. prejšnjih župnikov. Najstarejši iz konca 17. stol z dolgimi kodri in majnim Schnürbartom. Pred seboj na mizi 2 belosinje vezani knjigi in peščena ura. Okrog napis, ki je bržkone slabo restavriran: n : flvww Rructus. Dober portret. "estavriran pa ne poškodovan. Gleda v svojo desno.)

Drugi gleda v svojo levo, zadaj zastor, gladko obrit, ima knjige v roki z zataknjenim prstom. Dober iz sr. 18. stol.

Poprej jih je bila cela serija a so jih uničili, kakor je nek organist sežgal vse stare kipe etc.kar je bilo pod streho.

retji je A.M.Slomšek, delo slbkarja (Pistorja) *Vestrya (sic!)*

Stele, XXXV, 28.7.1925, str.56' - 57'

Slika zunanjščine župnišča nekdanje " capellaniae s. Sigismundi in Lapide"

Il.Slov.1928,1.IV,št.39.

Shramba za žito, sedeaj predeljena na 2 prostora. Lesen slikan strop z letn. 1653. Zgoraj obešene late za sušenje koruze, župnik jih bo dal odstraniti. Naslikano je vse mogoče, živalski, ornamentalni in človeški motivi, med drugim hudič, ki v košu nese predikanta, Turek, žena v narodni noši, simboli trpljenja Ar. in napisi: H,n geht die Zeit her khombt der Todt. O mensch thue guet vnd forehte Gott.

Debemus ~~semper~~ optare optima, cogitare difficillima ferre ~~qcongerunt~~ ~~clauit~~.
Nemo sine crime vivit. Tugent richt was vnglickh zerbricht.
Omne auscilium ⁱⁿ Deo.

Andi vide et tace si vis vivere in pace

H.E.R.I.A.

Qualis vita finis ita

Medecus est semper sumere nilq dare.

Stele, III, 21. I. 1921, 25-25.

V župnišču v starem refektoriju poslikan lesen strop iz l. 1653.

Stele, III, 20. I. 1921, str. 14.

flg. Kitzbach - Viertaler c. (fischer)

Beim Besuche von Saldenhofen fand ich im Pfarrhofs ein geschnitztes hölzernes Roccoco - Gitter, welches am ordinären hölzernen Ganggelländer der Hofraumes eingesetzt erscheint, aber ursprünglich nicht für diesen Zweck bestimmt war. Dasselbe wurde bei den allgemein beliebten Umänderungen und "Modernisirungen" der Kirchen einmal von der Pfarrkirche daselbst entfernt und als überflüssig in das bestehende einfache hölzerne Hofganggelländer eingesetzt, waarscheinlich mit Hinwegscheidung der vorstehenden Theile etc.

Das Gitter, unauffällig, bereits ohne Farbe oder Vergoldung, fand ich bei flüchtiger Betrachtung und mit Bezug auf die Stylrichtung in der Linienführung und in der gleichmässigen Vertheilung der Ornamente sehr schön. Es waren drei Felder eingesetzt mit einer Grösse von je 0.65 x 2.10m. Ich turg auf, auf das Gitter aufzugeschauen und hörte vom Herrn Pfarrer dass er beabsichtigte, dasselbe in das Diöcesan . Museum zu geben. In der Kirche fand das Gitter keine Verwendung mehr und da der Pfarrer, weil neu installiert, durch seine Übersiedlung über viele Auslagen klagte, so machte ich es möglich, dass das besprochene Gitter um 100 fl. für die Sammlung des Joanneums angekauft wurde. Die Central- Commission hat diese Massnahmen gutgeheissen.

MDZK: št.27, l.1901, str.108: Notizen von Johann Wist.

Nikolaj Schaisbacher je bil ustanovitelj Marijine kapele v Vuzenici, zaradi katere so se leta 1383 pogodili tako, da naj ima celjski grof Herman pri tej kapeli prezentacijsko in fevdno pravico, Ulrik, župnik pri cerkvi sv. Nikolaja v Vuzenici^{ici}, ki je kapelo napravil neodvisno od farne cerkve, pa konfirmacijsko. Pri kapeli nastavljeni kaplan je dolžan, da se vsak dan pri maši spominja celjskega grofa Hermana, njegove soproge, njunih dedičev, potem njunega strica, Kolona iz Vuzenice, ter Nikolaja Schaisbacherja, ki je kapelo ustanovil.

Dr. Franc Kos: Doneski za krajevne kronike, 4.) Vuzenica.

ČZN. XV. 1919. str. 108.

Slike: razvaline gradu
risba nekdanjega gradu

Il.Slov.1928,1.IV,št.39.,str.324,325

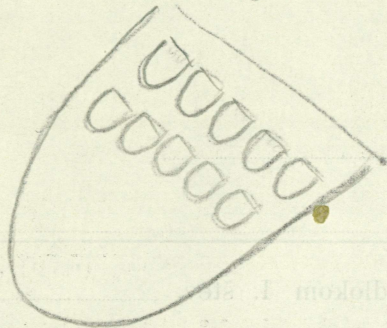
Ostanki starega gradu, kjer so v 13 in 14. stol. gospodovali Vuzeničani,
pozneje pa Celjski grofje.

Il.Slov.1927,št.152,str.233.

Slika zunanjščine gradu, last Thümersfelden(iz l.1658)

Il.Slov.1928,1.IV,št.39, str.325.

Na prezb. na južni steni zunaj grb položen postrani proti desni
zgornji del obstoja iz 10(v vsaki vrsti 5) majhnih grbov s cinami na vrhnjem
robu

Na Vrhu šlemi s polkrožno čelado, obdano
spodaj z 2 vrstami cinastih grbov, kakor v
velikem grbu. Na vrhu perjanica v podobi
palmete. Na vrhnjem robu v gotski minuskuli v
začetku mogoče odbit napis:

d aul ~~1. R~~ (znak poleg d je okrajšava: *l. Floang*)

Na prvem oporniku prezbiterija od zvonika pod tretjo strešico napis v got-
ski minuskuli, ki pa je deloma uničen:

he manjka okr. 4 črk, ki so izginile v dežu, nato ladeyu (mogoče)

spodaj na desno prevrtnjen ščitek, nad njim šlem z rogovi in s kraguljaki, ob
straneh listni motivi.

Na balustradi kora na levi ščitek s tremi trikotn. se križajočimi palicami.

Na desni ščitek s tremi okroglimi grički, spodaj na vsakem postavljen že-
belj v reliefu vmes pa latinski vel črki S F

V sev. kapeli v starejšem delu nad vhodo čisto
pod svodom je slika "rpečega" ezusa ki se z "eide
tuchom čez pas dviga iz 4ogatega sarkofaga, nag
je, roke z ranami polaga čez pas, glavo ima

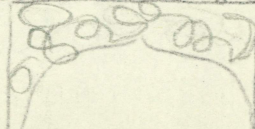
nagnjeno nad desno ramo, slika je močno poškodovana, glavna poškodba gre čez obraz. Kompozicija je skoro ista kot v cerkvi sv. Janeza nad Dravčami.

Svod in slike na steni (ostanek slike sv. 3 kraljev) je slikala nedvomno ista roka.

Slika Marijine smrti in fragment slike nadlog je tudi nedvomno delo iste roke. Ni pa ista roka, kakor ona v starejšem delu. Po bogatem gubanju obleke boga očeta in boga sina na sliki M. vnebovzvetja sodeč, imamo delo iz 2. pol. 15. stol. pred. sebo.

Slikarija v starejšem delu datirati je silno težko. Zdi se, da imamo starejše delo pred seboj, kot sem prvotno mislil, a si vseeno ne upam preko srede 15. stol. nazaj. Po starosti med obema morda ne bo velika razlika.

Na sev. steni zunaj dva sv. Krištofa. Oni na stran. delu novejšega datuma. Oba sta prebeljena. Drugi starejši je že na zidu podaljška. Ohranjen je samo vrh figure, ki gleda na svojo levo navzgor. Delo dobro se vidi glava Kristusa, ki mu sedi na levem ramenu. Nad glavo se vidi kr. roka s stegnjenima dvema prstoma (kazalec in sredinec). Ob Krištofu na levi viden še obraz druge nerazločne figure. Slika je zgoraj završena z okvirom, karkater. poznogotskega vejevja s stiliziranimi listi na koncu. Sedaj belo na rumeni podlagi. Stilizacija se zdi, da jedeloma že pod renesanskim vplivom.

Stela, XXXV, 28.7.1925, št. 55-56.

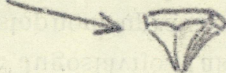
Sedanja glavna ladja in zvonik c. sta iz 11. stol. v romanskem slogu, sredi 13. stol. pa gotizirana. Sedanji prezbitერიj in vsh. del triževe kapele sta prizidka iz 14. stol. Župnijsko kroniko pisal Slomšek.

Slike: romanski portal ž.c. str.324

notranjščina " "

I., Slov.1928, I.IV, št.39.

Korni kvadrat pod zvonikom. Konzole staregakrižnega oboka, ki je imel rebra pravokotnega profila

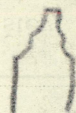
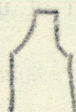

Brstna kapitela v slaveloku vrhu konzolnih stebrov sta pojmovana drugače kot v Kostanjevici in v Ptujju.

Profili reber: korni kvadrat

prezbitერიj

ladja

Cevo, Zap.XX., str.22 - 29.X.1950.

Med prezbitერიjem in ladjo je vrinjen stolp.

Samo ena str. ladja na sev. strani. Cerkev stavbinsko konglomerat različnih stavbenih period. Prezbitერიj poznogotski visok. Ohranjena 4 okna visoka, ozka. Masswerk povsod razidano, zadnje okno celo razidano, razen polkrožne odprtine za glavno sku-

pino vel.oltarja.Na juž. steni, nad štirioglatim novejšim eno okroglo okno, verjetno gotsko. Dienste, Metzrippengewölbe segajo do tal razen kotov ob slavoloku, kjer se končujejo v karakterističnih poznogotskih konzolah.Slavolok prece' ostro šilast, širok, vrezan v steno zvonikovo.Ostanek prvotne arhitekture iz ca 13.stol.prehod od romanskega k gotskemu slogu) je na vsaki strani ena konzol v podobi rozete.Na tej sloni razmeroma visoka 4oglat zokel, prehod od rozete k 4 oglatemu je dosežen s tem, da so robovi do polovice višine porezani. Na zoklu je baza stebra 2 Wulste okrogla, ker sega krog teh preko 4oglate baze so na vseh straneh zobci, kot podstavki.Nato pride nizek okrogel steber, na njem zopet močan Wulst in nad tem zgodnjegotski knospenkapitel s karakter. peresi, ornamentiran, 12.stol., ki so pravzaprav last romanskega sloga.Na tem sloni 2kraten Wulst oder Hohlkehle, ta se nadaljuje na strani preko vsega loka, nad tem širok začetek prvotnega slavoloka, ki je napram delom ločne baze, kjer ni opisane konzole in stebra poševno za reazn.Ehak, širok lok, a nižje vrezan v steno zvonika napram ladji.Ostankov prvotnih oblik tu ni.Poznogotski svod prostora pod zvonikom sloni na konzolah v 4 oglih.Pod temi, nižje nekako v višini opisanih zgodnjegotski kapitelov so 4 konzole široke, globoko izpodrezane v podobi listov - nosilci prvotnega svoda z rebroviem.Nadja je za 2 stopnjici nižja od prezbiterija.Njen sedanji svod sloni na znotraj prizidanih nosilcih opornikih.Nosilci so bogato oblikovani in se končujejo spredaj v 3/4 stebrih.Kapitel sam globoka Hohlkehle

strop netzgewölbe brez sklepnikov. Izgleda, da je ladja še ~~majša~~ kot sedanja oblika prezbiterija, vendar prav velike razlike ne bo.

Pod streho se vidi še omet prvotne ladje, ki je bila očitvidno pokrita z ravnim lesenim stropom, vidi se še tudi luknje, kjer so ležali stramovi.

V Juž. steni ladje je ohranjenih 2 poznogotskih oken s krogovičjem. Or je poznogotski, a še poznejši kot svod ladje. Vidi se, kako je vrinjen v prvotno arhit. notranjih nosilcev. Svod nima več reber, ampak samo ostre robove, je pa še vedno šilast.

Stebri solični, posebno prednji bogati kapiteli preprosti obdelani kamni. Spre-
daj lični diensti od tal do vrha na balustradi deloma kanelirani, nad kaneli-
rami pa imajo zavit del, kot pri vijaku. Znak prav zadnje gotike.

Med korom in ladjo v času more biti prav mala razlika. Str. ladja obstoja iz 2 delov. ~~xxvi~~ pri vходу prvi del (skoro polovica vse dolžine ima tonengewölbe)

Svod je ves poslikan v gotskem času. Konča se ta del z polkrožnim grobim lokom ki pa ni prvoten. Naslednji del ladje je malo širši kot prvi in ima gotski svod, ki sloni na konzolah. Svod je čist srednjegotski križnorebrasti obok, starejši kot ostali gotski svod v cerkvi. Konzole ~~imajo~~ nimajo nič figuralnega, so samo geometrične, sklepniki so okrogli. Na strani ladje so konzole posekane, ker so prebijali v ladjo široke, lahno šilaste odprtine. Na je ~~se~~ zazidana ker je tam v ladji oltar. Cela vsh. stena in kapa svoda nad njo je poslikana koncem 15. stol.

Ker je slikarija pod odprtinah napram ladji uničena in poškodovana, so odprti-
ne gotovo poznejše kot slikarija, mogoče celo zelo novega datuma, ker abso-
lutno ignorirajo ozir na arhitekturo tako ladje, kot str. ladje. Gotika bi bila
bolj pietetna, napram svoji arhitekturi. Pod korom kamnit kropilnik stoječ na
8kotnem podstavku, tudi poznogotski.

Trstni kamen v bližini čeden, kamnit barok. Lesena streha rokoko.

Gl. portal cerkve polkrožen, romanski, obstoječ iz 2 stopinj

v katerih so okrogli stebri, ki nosijo primitivno ornamentikane kapitele, na
katerih sloni lok obstoječ iz treh okroglih palic. Zaključek portala je pol-
krožen. Veliko veliko primitivnejše in bržkone starejše kot pod zvonikom.

Iz knjiige: Vergiessmeinnicht der Hauptpfarre Saldenhofen zur tausendjahrigen
Jubelfeier in Jahr 1813, str. 13.

Glavni župnik Franc Mrak je dal okr. l. 1780 odstraniti lepi str. oltar sv. Ja-
neza Evang. (1720) an dessen Stelle die Kanzel von den sudwestlichen Thurmeck
übersetzt und der Zugang aus der Sakristay mittelst Ausbrechung eines neuen
Thores errichtet in verschiedene sehr alte Malereyen zierten die Kirche von
Innen, wie von den Aussenseite. Die gotische Inschrift unter dem Bilde der H.
Kristof an der Nortseite beweiset, dass diese Malereien von dem 15. Jahrh. an-
gebracht wurden. Auch am Schurbbogen nachts dem Thurme war eine Vor-
stellung des jungsten Gerichtes, welcher aber zu Keiser Josephs Zeiten über-
duscht wurde. Str. 14. bzdje okrog cerkve je bil prvotni tabor.

Die hohe Friedhofsmauer wurde unter dem Hauptpfarrer Mrak mehr als zur Hälfte abgetragen, und auf hohen Befehl abermals im Jahre 1843 um 2 Schuhe erniedriget, um vorgeblich die Luftströmung und mit ihr auch die Gesundheit fördern.

Str.317: Prof. Alojzij Mostl restavriral vse slike (po potresu 1.1895-1902) med drugimi tudi Jerusa položijo v grob, slika slovenjegraškega slikarja Janeza Straussa, ki je eden iz laške šole. S. Helena po Mostlovem mnenju (glej poznej Marija Magdalena na nadduh vniškem ščitku monogram I.S. (Strauss)).

Pod beležem so bile pri restavraciji najdene stare slike, ki jih je kopiral Mostl in podaril župni kroniki.

Str.327: die Fresken in Presbyterium stellten den hl. Nikolaus in Bischofsornate dar, dannn die Speisung der Israeliten mit Manna in der Wüste und einen Zweikampf mit einer an des seite mit gefalteten Händen stehenden Jungfrau.

Prepis iz Sudsteierischen Presse, Maribor 28. marca, št. 25.

So bile zopet zabeljene.

Str.328. Prof. Dr. A. Wiegler je določil freske v str. ladji za zač. 16in nekako v 15. stol.

Die Gemälde (aus dem 15. Jahrh) in dem ältesten Teile der Kreuzkapelle in den sogenannten "alten Kirche" die im Jahre 813 erbaut sein sollte, stellen folgende Begebenheiten aus dem Leben Jesu Christi dar: Die Geburt, die Anbetung der hl. 3 Könige, die hl. Maria Magdalena mit einer Döte in der Hand mit den Kindsmord. Das letzte Gemälde jedoch kaum noch erkennbar, ebenso d

Geurt Christi (citat iz omenjenega članka)

Str.331: Strausove - Die Beweinung Christi, hl. Mar. Magdalena, die Steinigung fl. Stephan. Die hl. Helena von Philipp Karl Laubmann, Maler in Graz a.d.J. 54.

Iz istega članka.

Weisskirchnerjeva slika Ecce homo v prezbiteriju poškodovana po strelji.

Se na novo popravi, na novo napne, spodnji del zaflika. Delo izvrši slikar Nistor, ki se tam nahaja.

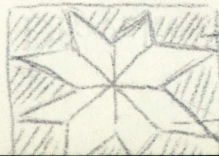
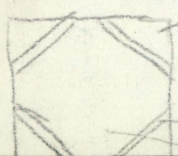
V župnišču: v starem refektoriju poslikan lesen strop iz l. 1653.

Stele, III, 20.1.1921, str. 14 - 20.

Sev. ladia freske. Zan. del, eden najstarejših delov cerkve, prekrit z banjo
je bil poslikan. *Sledovi* oz. ostanki na sev. steni, nerazločni sledovi. Na juž.
del slike sv. treh kraljev ob stopnicah na kor. Pred njo stala na zviti rogoži
(Strohmatte) sedeča Marija z Jezusom v naročju, ki sprejema z rokami dar. Za
njo sedeč sv. Jožef, ki skubi zelenovrsto raco. Za njim pletena okrogla posoda
iz katere leta orel in vol. Slika dobro ~~shranjena~~ restavrirana, sicer v zelo
slabem stanju. Večje partiije barve so odrgnjene. Tehnika temnordeče konture iz-
polnjene z barvo, ki je precej konsekvanto modelirana. Vse precej shematično.

Realizem gre tako daleč, da je streha na štalci defektna. Plavo ozadje. Spodaj

ornamentalen pas, nato

Spodaj širok pas obsega iz kvadratov z neke vrste posnetkov marmorne inkrustacije sten. Pod tem neke vrste rdečkast zastor.

Na stopnicah na steni ob oknu klečeča figura izvedena v rdečih konturah, vsaj sedaj samo skica brez notranjih polnil, razen rumene barve na nogah. Roke drži predse kot da kaj drži ali poklanja. Glavo močno nazaj zapognjeno, gledajočo navzgor. Mogoče donator.

Ob vhodu na kor na vrhu stopnic na juž. steni vrhni del svetnice obdane od okvira obstoječega iz geometr. motivov kot pri štalci. Na vrhu je zaključena v odrezanem trikotu. Trikot ob glavi so izpolnjeni z razpotegnjenimi trolisti.

Motiv, ki igra v baroku veliko vlogo. Kontura je cikcakasta. Svetnica drži po-

sodo za mazilo v roki in je lahko ena izmed obiskovalk Kr. groba. Glavo

ima pokrito, pravzaprav ovito z belo ruto, katere konci padajo na rame.

Na zap. steni nad gl. vhodom so polja razdeljena v kvadrat. Pol pod

sliko sv. treh kraljev je bila neka figura. Razloči se še roka pred te

lesom. Tudi v tonu vrezana kapa nad vhodom na kor je bila obrobljena od štirioglatih polj rdeče in rumene barve.

Del svoda, ki odgovarja širini vhoda na kor s stopnicami vred je obrobljen od enakega pasu. Dva taka pasu se sekata na križ. Kaj je bil v trikotnih poljih nad kralji je nerazločno, le sem in tja je nekaj barve ohranjene.

Vsa ostala tona ima umazano sinje tlo, na njem pa kroge iz enakega geom. vzorca

kot pri sliki sv. tren kraljev. Vseh krogov je devet, 3 ob vsakem robu spodaj, 3 po temenu. Juž. stran je boljše ohranjena, vsebuje 3 kroge, v katerih sede na gotskih trnih pred mizami mošče, obračajo glave kvišku in pišejo. Med krogi pa je po en simbol evangelista, tu lev in orel. Na temenu se razloči na zap. strani slika kronanja Marije. Ostali 2 sta popolnoma nerazločni. V severnih je razločno zapadnie in srednie, zopet s sedečimi pisarji. Zadnje uničeno, vmes simbola Matevža in Janeza. Ti pisarji so bržkone cerkveni očetje. Vsa slikarstva tega dela je delo ene roke. Nastala sredi ali v 2.pol. 15.stol. natančneje se ne da določiti.

Koncem te ladie je poslikana stena, kjer je vhod v zakristijo in 3 kotno polje svoda nad oltarjem. Vse to vsebuje smrt in vnebohod Marije. Na juž. steni ob vhodu na kor je detail Marije pomočnice s plaščem, ki nudi nage prsi. Pod plaščem s vidne glave, ena zlomljena puščica, obraz pa je obrnjen navzgor v neno levo, kjer je bil verjetno Bog oče kot strelec. Vse te slike so zopet od ene roke. Slika Marijine smrti je deljena po stiliziranem cikcakastem oblaku na navpični srednji steber in več str. polj. V srednjem stebru je spodaj scena smrti Marije, ki leži na nizki postelji. Spredaj klop s knjigami. Ob zglatviu polica s knjigami in razno posodo. Marija leži do prs pod odejo oblečena s prekrižanimi rokami. Ob zglatviu zadaj oseba, ki bere s knjige in škropi z blagoslovljeno vodo. Ob njej na levi brezbrad obraz. Na desni del obraza, ostalo uničeno. Istotako ves del na desni. Na levi pa že v območju str. polj

ob visokem pultu ob odprti knjiži 2 apostola. Slika deloma doslikana, posebno srednji ~~xxix~~ del rdečega angelja nad apostoloma. Tip levega apostola še popolnoma ~~demixixixixen~~ idealističen trecentističen. Nad posteljo z Marijo je dokolenski Jezus z majhno po tavico s krono v naročju - Marijino dušo. Križni nimb. V desni drži dolg napisni trak, ki je le deloma še čitljiv. Nad njim Marija stoječa na srpu lune, od angeljev obdana in nesena. Rok sklenjene pred presmi gre v nebu. V trikotnem polju na svodu v istem navpičnem polju Bog oče in Bog sin, sedeča. Nad njima sv. Duh, plavajoč. Držita krono za Marijo. Levo str. polje je razdeljeno v 3 pasove, v katerih so angeli. V spodnjem vsi z žezli. V srednjem ima večina sklenjene roke in moli. V zgornjem drži eden napisni trak, ki je nečitljiv. Ostali so nerazločni v svojih kretnjih. Je par glav se vidi.

Na desni so 4 pasovi še vidni. Vd vsakega izhaja en napisni trak s težko in deloma čitljivimi napisi. Spodnji pas je razdeljen v dve polovici, vidne so samo glave, drugo uničeno po vratih. Drugi tudi deljen v 2 polovici. Na levi angelji s sulicami v oklepih. Na desni angelji z napisnim trakom, eden drži nerazločen laičast predmet. Drugi moli, tretji menda tudi. V tretjem pasu angeli s sablami. V četrti angelji s sklenjenimi rokami v molitvi. Slikarija je precej slabo ohranjena, primitivno restavrirana (retuširana) Tipi deloma sorodni Janezu Ljubljanskemu, naivni, neindividualni. Konture ne igrajo tolike vloge kot pri slikarji v spodnjem delu ladje. Nimbi vrezani v omet.

Zunanji rob obstaja iz sivo v sivo slikanih plezalk (Krabben). Interesantni detajli: postelja, klop, stelaža in pult, ki so popolnoma po naravi posneti. Sicer brez prostorninske tendence, često fantastično skomponirano. Ozadje temno, približno črno. Postanek v 1. pol. 15. stol. proti sredi. Ikonografično pomembno sicer delo rutinerja brez samostojnega duha.

Stele, XXII, 12.8.1923, str. 28-35.

Slikarija v romasnki kapeli s polkrožno banjo. Zap. del str. ladje, kolikor je romasnki ima enotno slikarijo, ki spada v ital. krog. Govori zato: okviri s kosmatskim vzorcem, posnemanje obloge iz marmronih plošč. Slika sv. Magdalene dela čisto ital. vtis. Nad vhodom je med skladi plošč naslikan Kristus v sarkofagu kot Imago pietatis. Roke ima pred prsmi zložene.

Na oboku sta dva dela ~~XXXXXX~~.² prvi posnema križast obok, drugi ima na temenu Marijino kronanje in še dva druga kroga z nerazločnimi prizori.

Na podnožju v krogih po 3 cerkveni oetlje, vmes pa simboli evangelistov.

Ta slikarija je starejša od slikarije na vzh. steni str. ladje, ki je že po 2. pol. 15. stol.

Podaljšek romasne kapele ima lepe križaste oboke na skoraj kvadratni osnovi, z gladkimi okroglimi skle niki. Verjetno še 14. stol. Starejša slikarija iz 1. pol. 15. stol., mlajša (Marijina smrt in zaščita) iz srede ali 2. pol. Močno tirolsko, dočim je starejša ital. karakterizirana.

Vel. oltar ima na hrbtu napis: Pro futura rei memoria. Ad maiorem omnipotenti s Dei gloriam/ ejus gloriosissimae virginae Matris Mariae/ Sancti Nicolai Episcopi, omniunq[ue] coeli civi/ um honoram patrim ex sumptibus ecclesiae patrim ex munificentia Rdissimae ac/ clessimi Dni Stephani Jamnigg caes. hic lo/ci archi parochi & altare *istud* a Christo/phoro Rudo lph iconographo clagen/furtense extructum dein a Ioanne Be/nedicto Fromiller pictore Warenbergen/se deauratum fuit. Anno 1739.

Na levi in desni oltarja 2 stoječa angela noseča v rokah svečnike, rokokojske oblike, ki pripadata neki odlični delavnici. Izredno dobro rokokojsko delo z izrazitimi čutom za eleganco telesa.

Stele, CA, 10.9.1940, str.63-65.

Prvotno Chorturmkirche. Pritličje, ki je služilo za prezbitერიj, je bilo obokano. Ohranile so 4 oglene konzole, suličasto listnato izpodrezane in vshodni par konzolnih služnikov z visokimi bazami, ki so spodaj suličasto listnato izpodrezane. Kapiteli so čašasti s brstnimi listi z diamantirano orbrtenico. Sr. 18.stol. Ladja je bila prekrita z ravnim stropom, vidi se beljen omet do višine temen sedanjih sosvodnic.

Prvotno je bil pod zvonikovim prostorom na vshodu nedvomno dodan še en prostor verjetno polkrožna apsida. Obok, ki je slonel na ogelnih konzolah, je bil nedvomno križnat. Prezbitერიj je roznogotski prizidek, obdan z rebri in zvezdnato mrežastim obokom z okroglimi gladkimi sklepniki, glavni so večji od stranskih. Istočasno je bil odstranjen razmeroma nizki obok pod zvonikom in nadomeščen z novim v isti višini kot v prezbitერიju. Rebra so profilirana z obojestranskimi žlebovi.

V prezbitერიju so do tal segajoči okrogli (v zaključku) in poligonalni služniki brez kapitelov. Obok pod zvonikom sloni na enostavnih geom. konzolah. Ladja je bila obokana v 16.stol. na notranjih opornikih s 3/4 stebri in gobastimi kapitelnimi nastavki, na katere se opirajo rebra kitasto mrežastega oboka. Kor je verjetno iz iste dobe kot obokanje ladje in ima triladijsko dvopolno pritličje s križastimi oboki brez reber s poligonalnimi stebri z visokimi bazami in geometrično enostavnimi glavami.

Na sev. strani je ladja prizidan drug prostor, zvezan z njo po ločnih odprtinah. Ta prostor je iz 2 delov. Zapadni, ki zavzema malo manj kot polovico celote je obokan s polkrožno banjo. Na vsh. je bil prvotno zaključen s steno, mogoče tudi apsido. Vrnji del stene se je ohranil, tako na meji obeh obokov, kakor pod streho.

Vshodni del je gotsko obokan s 3 križastimi oboki na geom. konzolah z okrog-

limi gladkimi sklepniki. Profil reber kakor v prezbitteriju.

Na zap.steni banjasto obokanega prostora je del oboka in stene poslikan kot križasti iz raznobarnih marmornih klad sestavljen križasti obok. Slikarija zajema tudi ~~okok~~ vhod na se danji kor. Nad oknom na zap. steni je med kvadre dozevne oboka vdrelana slika Imago Pietatis. Frontalni Krist do pasu viden v

sarkofagu z rokami navzdol obrnjenimi prekrižanimi pred pasom.

Polkrožni kamniti portal brez timpanona je romanski s stebri v stopničasto oblikovanih ~~xixxx~~ straneh (na vsavi strani stebra) Stebri nosijo enostavne geom. kapitule, okrašene ploskovito z viticami in kito. Pri levem se vitice volutasto zvijejo pod krilno ploščo, pri desnem te jasnosti ni. Na kapitelih slone 3 paličasti loki s pravokotnimi podnožji.

Na fasadi levo od vroda blizu ogla pod ometom sledovi fresk.

Zunaj je razmerje romanske kapele jasno ločeno od fasade ladje, ki sega kakih 60 cm naprej in str. ladj,e ki je kakih 40 cm širša in ima 3 nizke opornike.

Na zunanjščini romanske kapele se je pokazala po večni že odpadla freska sv. Krištofa iz poznega 16.stol. Vidita se dve ogromni proti desni korakajoči nogi vihrajoč plašč, v vodi pa ribe in med nogami velika riba Baronika.

Malo dalje na gotski str. ladji med 1 in 2. opornikom je nad oknom ~~xxgixxx~~ gornji del druge slike sv. Krištofa. Na vrhu je uokvirja svetlorisana poznogot-ska listnato - vitičasta ornamentika, približujoča se mreži spleteni iz vej.

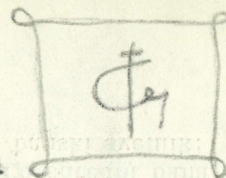
Vidi se Krištofova desna roka, ki se opira na drevo, del rdečega plašča in na desno navzgor ozirajoč se obraz. Glava je pokrita z vojvodskim klobukom. Na levi rami mu sedi Dete, čigar glava je dobro ohranjena.

Verjetno okr.1500.

Na vzh.steni prezbitterija zunaj je sled nerazločne freske.

Na juž.steni pod oknom je močno poškodovana freska Oljske gore. Pokrajina z gradom na levi v ozadju s stiliziranimi rastlinami in skalo s kelihom na desni. Na desni spodaj del pletene ograje. V sredi kleči Jezus v lila obleki in moli. Nad njim napisni trak z molitvijo v gotski frakturi. Pater is est.....

Slikarija sorodna oni Marijine smrti. Na desni je več podpisov z rdečilom.

1753

MDXXXIII Thomas Sa(?)dnekher in en lep monogram v okvirju
 Na juž.steni ladje blizu zap.ogla 2 ostanka fresk. Levi nerazločen.
 Desni predstavlja verjetno Imago Pietatis, golega stoječega Jezusa(vidi se
 križni nimb) Močno izgleda, da stoji do kolen v sarkofagu.
 Vel.oltar ima zadaj na is Pro futura memoria ad majorem omnipotentis Dei glo-
 riam eius gloriosissimae virginieae Matris Mariae Sancti Nicolai episcopi omni-
 um qui Coeli civium honorem partim ex sumptibus ecclesiae partim ex munificen-
 tia Rdisimi ac clarissimi Dni Stephani Iannigg Caes.hic loci archiparochi etc.
 Altare istud a Christophoro Rudpolh Iconographo clagenfurtense extractum dein
 a Ioanne Benedicto Fromiller pictore Marnbergense deauratum fuit Anno 1739.
 Mogoče je on tudi avtor Marijinega Oznanenja na vratih, ki vodijo za oltar.
 Na steni v prezbiteriju slika dopasnega trpečega Jezusa s podpisom na vrhu
 desno H.A. Weissenkhirchner 1683(mogoče zadnja netočna)
 Drugi napis za oltarjem : Ta oltar so pustili ponoviti inu na novo pozlatiti
 vis.častiti gospod nadfajmošter inu dehant Anton Galluf po gospodu ~~lesanu~~
 Lindejmajerju pozlatarju nemškega Gradca leta 1860. *Trahim*
 V prezbiteriju dva čudovita lesena stoječa angela s svečniki. Verjetno delo
 Holzingerjevo - zelo sorodna Janezu in Mariji na križevem oltarju v maribor-
 ski stolnici.
 Juž.stran. oltar ima krasen rezljan antependij s sliko sv. Rozalije.
 Stele, CXVII, 7, 9.1946, str. 43-46.

Gob:

Die Kirche zu Saldenhofen in Steyermark ist ein ursprünglich romanischer Bau,
 der in der Zeit einige Umgestaltung erhielt, eine einschiffige Anlage mit nie-
 driger Seiten Capelle gegen Norden, das Schiff isz 7.90mbreit, 20.20m lang, mit
 quadratischer Vierung, dem Thurme darüber und einem ~~quadratischen~~ unregelmäs-
 sig angefügten Presbyterium mit dem aus dem Achteck construirten Schlusse. Ur-
 sprünglich im Schiffe wahrscheinlich flach gedeckt, wurde dasselbe im 15. Jahrl
 mit einer Netzrippen - Konstruktion in vier Jochen unter Verstärkung der

Wände durch Einfügung von Wandfeilern als Rippenauflager überwölbt. Gleichzeitig entstand die Seiten - Capelle. Etwas früher dürfte die halbrunde Apsis in den zweijochigen polygonen Chor - Schluss mit dem Netzgewölbe umgestaltet worden sein, gleichwie auch damals das niedrige Gewölbe in dem Chor Quadrat in ein gotisches verwandelt wurde. In diesem Teile finden sich noch romanische Reste, wie dreiviertel Säulchen mit Knospen Capitälern.

N.F.

MDZK: St.14, 1.1888, str. 260: Notizen vondr. Ilg.

In der linken Seitenkapelle hinter dem Altare ein Motivbild al fresco von höherem Werte als die bisher aufgedeckten Malereien blossgelegt worden sei, und dass es über sein Einschreiten bis zu dem von ihm beabsichtigten Besuche unberührt gelassen werde.

MDZK: St.III.F.I.1.1902, str.131, Sitzungsberichte, Ref. Schaffer.

Konservator Wist berichtet, dass die Ölgemälde: Grablegung Christi von Johannes Andreas Strauss 1766, Steinigung des hl. Stephan und büssende Magdalena von einem unbekannten Monogramisten, Ecce Homo von H.A. Weissenkircher 1685 und andere Bilder von geringem Werte in der Kirche zu Saldenhofen in entsprechender Weise restauriert wurden.

MDZK: St.III.F.2., 1.1903, str.73, Sitzungsberichte, Ref. Schaeffer.

Auf Grund einer Untersuchung der Wandmalereien in der St.Nicolaikirche zu Saldenhofen durch das Mitglied Riegl beschliesst die Z.K. daselbst folgenden Arbeiten ins Auge zu fassen zu denen auch die Geneiftheit des kirchlichen Verweers vorhanden ist: Befestigen der gelockerten Teile des Hauptbildes (Tod der Mariä) Tönen der darin vorhandenen Lücken, Abtragen der dieses Bild gegenwärtig verdeckenden Holzverschalung des davonstehenden Altars, vollständiges Rei-

nigung der übrigen Darstellungen an den Wänden der "alten Kirche" und Kreuzkapelle und Abgrenzung derselben durch einfache gemalte Einrahmungen gegenüber der übrigen, freskenlosen Wandfläche, Reinigen des Tonnengewölbes, soweit dort Fresken zu vermuten sind, und Untersuchung der übrigen Wandflächen daraufhin.

MDZK: št.III.F.2., 1.1903, str.156, Sitzungsberichte.

Konservator Wist berichtet, dass die Blosslegungs und Sicherungsarbeiten an den Wandmalereien in der Nikolauskirche zu Saldenhofen vollendet sind. Die am Tonnengewölbe zutage gekommenen Medaillons sind so zerstört, dass die Z.K. dem entschiedenen ausgesprochenen Wunsch der Kirchenverwaltung, das Tonnengewölbe zu übertünchen, keinen weiteren Widerstand entgegensetzen beschliesst. Was aber das weitere Verlangen auf Transferierung des unter dem Gemälde "Tod Mariens" befindlichen Kreuzaltars auf Staatskosten betrifft, dessen Aufsatz das restaurierte Gemälde wieder verdecken würde, so beschliesst die Z.K. auf dem getroffenen Übereinkommen zu bestehen, wonach der Altar an seiner gegenwärtigen Stelle zu belassen und anstatt des Aufsatzes nur mit einem Kreuze und eventuell noch zwei Statuen zu schmücken wäre, welche den Ausblick auf das Gemälde nicht hindern.

MDZK: št.III.F.3, 1.1904, str.399: Sitzungsberichte.

V 3.delu izd. "Das Dekanat Cilli" (str.151) se omenja listina iz 1.1260, v kateri se omenja Bernharda Pellasiusa, župnika v Vuzenici, ki je bil na priporočilo grofa Heinircha von Cilli postavljen od patriarha Georga za arhidiakona na ozemlju med Dravo in Savo.

Ign.Orožen: Das Dekanat Neukirchen, 1.1893, str. 595.

... Od Weissenkircherjevih del se nahaja na slovenskem Štajerskem za njegov razvoj dovolj značilnih. Med ~~zgornji~~ zgodnejša v rdečkasto-rjavem koloritu po Lothovi šoli je šteti Ecce homo v Vuzenici (1685. sign.).

Dr. Franjo Šijanec : Slikar Franc Mihael Strause.

ČZN. XXVII. 1932, str. 3.

Med znanimi in ~~šigniranimi~~ deli prvih trideset let 18. stol. na Slovenskem Štajerskem je tudi najdba sv. Križa v Vuzenici Filipa Karla Laubmanna (1754).

Dr. Franjo Šijanec: Slikar Franc Mihael Strauss.

ČZN. XXVII. 1932. str. 6.

Guštanj p.c.sv.Antona - slikarija v prezbiteriju Rojstvo...na rogozi sedeča M.B. (motiv podoben onemu v str. kapeli v Vuzenici) popis gelj v kartoteki.

Stele, XXIA, 1963, 26'

Na zunanjščini kapele z banjastim obokom del zelo sočno poslikanega Kristofa. Vidi se samo del plašča in nog in na levi del okvira z zavojčastim motivom, konec 16, zač. 17. stol.

Pod oknom zazidano majhno šilasto okno v pritličju stene. Drugo tako okno je desno od tal. Brez krogovičja.

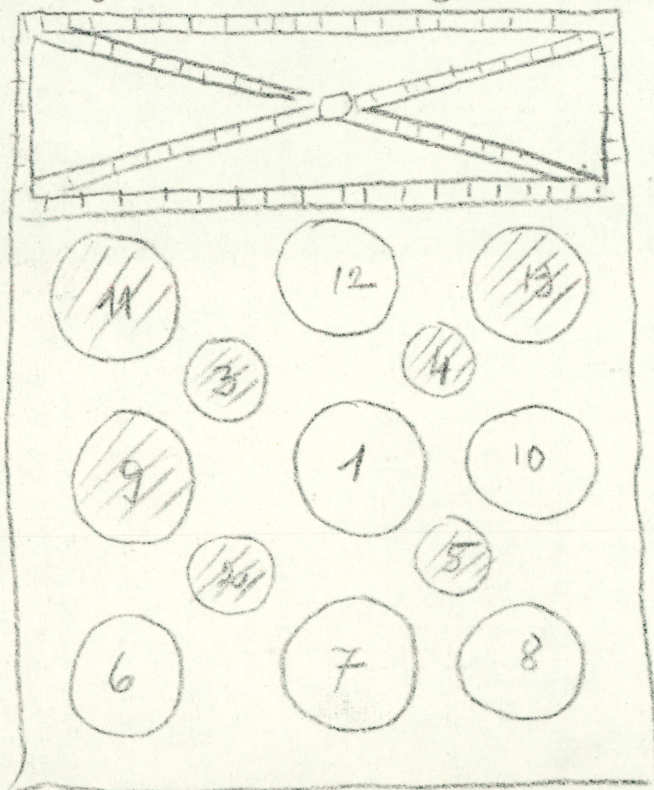
Stele, XXIVA, 1962, 40

UZENICA - ž.c. sv.Miklavža

Prednji(zap.) del severnega stran.prostora.Na oboku in na južsteni ostanki fresk obrobljeni s kozmatskim vzorcem.Na steni spodaj pravokotni pisanomarmorni vzorci.

Ohranjen pri vhodu na ~~ko~~ desni del slike Treh kraljev.Na zviti rogozi(Matte sedeča M.B. z Detetom v naročju, ki sega po daru starega kralja, ki je pa že uničen.Za njo na rudečem škrljastem talku spleten koš, pred leseno s pletenimi stenami opremljeno kolibo, kjer stegujeta dolge vratove k hrani osel in vol.Med Marijo in tem sedeč rudeče oblečen Jožef, ki obira raco. Slikarija na oboku v krogih iz kozmatsega vzorca, evangelisti med krogi.

Stele, XXVIA, 25.8.1959, 15

Obok zanimivo poslikan.Zap.del nad vhodom posnema križast obok z okroglim sklepnikom.Vse zloženo iz pisanih ornamentalnih rudeče in rumeno toniranih delov

12.kronanje Marije odbito, ohranjen Jezus s krono

1,7 nejasno

2 simbol leva

3.simbol vola

4.simbil angela

5.simbol orla

11,9, 6 v krogih pri velikih pisalnih mizah sedeči cerkveni očetje

13.cerkveni oče

10,8 uničeno

banjast obok

Na juž.steni prezbiterijska fragmentarno ohranjena slika Oljske gore. Kristova glava kaže na dobro kvaliteto 2.pol.15.stol.

Na vzh.steni ne več določljivi ostanki. Na juž.steni ladje komaj še razločeni ostanek velikega Kristofa.

Na steni str.kapel ostanki dveh Kristofov, eden ima "hrustančast" okvir, kakor slikarija na Lješah.

Stele, XXVIA, 25.8.1959, 15-16

Kraj se prvič najde v srednjeveških listinah pod imenom "Seldenhoven" 1.1238

Nekako v tem času je bil sezidan grad gospodov Vuzeniških. S Kolonom V, ki je bil tuid štaj. dež. glavar je l. 1374 ta rodbina izumrla. Njih posestva so podedovali večinoma celjski grofje. Nato so dobili po izumrtju celjskih grofov Vuzenišk deželni knezi. L. 1515 upor kmetov. L. 1532 vdor Turkov, opustošili kraj in zažgali samostan. L. 1663 grad kupil marenberški samostan. Ko je bil pod Jožefom drugim samostan razpuščen je začel grad propadati.

Trg Vuzenica se je pod vuzeniškimi gospodi lepo razvijal, 1.1287 dobil tržne pravice. L. 1492 potrdil cesar Fridrik vse stare privilegije

Slika trga z okolico

Il. Slov. 1928, 1. IV, št. 39.

Dr. Franc Kos: Doneski za krajevne kronike, (XIV 4.) Vuzenica.
ČZN. XV. 1919. str. 105 - 111.